

Q & A

door Andrea Langendoen

Hans van Hartevelt, oud-bibliotheekdirecteur van het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam, deed in de roman 'De verkwanseling van een kroonjuweel' (2014) een boekje open over de sluiting van zijn bibliotheek. Zijn nieuwste roman, 'De ontwrichting', gaat over cybercriminaliteit die het hele land platlegt en zorgt voor een nieuwe sociale orde. Een hoofdrol is daarbij weggelegd voor een boer.

Wat heeft je het op het idee voor dit verhaal gebracht?

'Dit boek komt voort uit ergernis aan buitensporige salarissen van zowel interim-managers als bankdirecteuren: werknemers die geen risico's lopen en gewoon in loondienst zijn. Ergernis aan overheden die andermans geld gebruiken om er prestigeprojecten mee uit te voeren en eigenlijk nooit ter verantwoording worden geroepen. Neem dan het inkomen van de boer en zijn risico's in een productiecyclus. Hij mag blij zijn als hij een modaal inkomen heeft. En hij heeft maar te dealen met onbeheersbare externe factoren zoals het weer.'

En verdere inspiratiebronnen?

'Daarnaast zijn er de voortdurende berichten over hackers, over digitale bankroof, over terreur. Wat als de digitale kwetsbaarheid nu eens écht ontdekt wordt door terroristen?

Je vorige boeken waren (vrijwel) allemaal gebaseerd op je eigen (werk)ervaring. Waar is dit boek op gebaseerd?

'Op mijn interesse in de natuur en de agrarische sector en mijn fascinatie dat een klein groepje boeren in staat is hele volksstammen te voeden, maar daar slecht voor wordt beloond.'

Je vertelde ooit dat je al in de tijd dat je bij het KIT werkte bezig was met het idee voor dit boek. Is daar iets over terug te vinden in de roman?

'Niet echt. Alleen. zoals gezegd, mijn verbazing dat interimmanagers steeds weer hun trucje doen voor een vorsteljk salaris. In "De ontwrichting" mogen ze, om aan hun eten te komen, de grond omspitten...'

Hoe reëel is het verhaal?

'Ik ben ervan overtuigd dat delen van de maatschappij volledig worden stilgelegd, dat delen van landen volledig ontwricht zullen raken door computercriminaliteit, ook daarom zal de bitcoin het nooit redden. Een volledige mondiale *meltdown* verwacht ik niet, maar wel een *slowdown*. Ik geloof dat een implosie van de inmiddels geheel van computers afhankelijke maatschappij zal leiden tot herbezinning op en herwaardering van onze primaire levensbehoefte en dus ook van de boeren.'

Kunnen we ons voorbereiden op een dergelijke gebeurtenis?

'Als het internet of things echt van de grond is gekomen, zal de afhankelijkheid en kwetsbaarheid alleen maar groter worden. Individueel zal het moeilijk zijn om ons voor te bereiden op zo'n ontwrichting. Zonne-energie en windenergie zouden op microniveau van huishoudens natuurlijk wel voor enige zelfvoorzienigheid kunnen zorgen; dat is in elk geval winst.'

Welke boodschap wil je met dit boek overbrengen?

'Er zit geen boodschap in. Ik wil alleen het besef van onze afhankelijkheid van computers en onderwaardering van de producent van ons dagelijks voedsel overbrengen en de (groeierende) afstand die wij hebben tot het werkelijk voorzien in onze behoefte. Geloof me, hele bevolkingsgroepen hebben geen idee waar hun voedsel vandaan komt.'

Hoe loopt het af met die boer?

'Ik hoop en zou verwachten dat boeren zich ooit écht verenigen, al was het maar om een vuist te kunnen maken tegen de tussenhandel. Als ze zich aaneensluiten, zouden coöperaties best hele delen van de voedselketen kunnen beheersen en zou duurzame landbouw echt een kans kunnen krijgen.'

En is hij beter af zonder IT, enzovoort?

'Ik denk dat we nooit volledig afhankelijk moeten zijn van technologie, maar dat er altijd nog ambachtelijkheid moet zijn. Neem een vliegtuig, eigenlijk een

vliegende computer... en desondanks landen de meeste vluchten zónder automatische piloot. Dat is niet voor niks, toch?'

Andrea Langendoen is werkzaam bij de KB en is redacteur van IP.

Bron: *IP | Vakblad voor informatieprofessionals*, nr. 5, juni-juli 2016